

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy panią poseł Katarzynę Kretkowską.

(-) Rafał Adamczyk; (-) Magdalena Biejat; (-) Włodzimierz Czarzasty; (-) Marek Dyduch; (-) Agnieszka Dziemianowicz-Bąk; (-) Monika Falej; (-) Krzysztof Gawkowski; (-) Maciej Gdula; (-) Daria Gosek-Popiołek; (-) Arkadiusz Iwaniak; (-) Maciej Konieczny; (-) Maciej Kopiec; (-) Katarzyna Kotula; (-) Katarzyna Kretkowska; (-) Paweł Krutul; (-) Anita Kucharska-Dziedzic; (-) Marcin Kulasek; (-) Robert Kwiatkowski; (-) Paulina Matysiak; (-) Wanda Nowicka; (-) Robert Obaz; (-) Karolina Pawliczak; (-) Małgorzata Prokop-Paczkowska; (-) Andrzej Rozenek; (-) Marek Rutka; (-) Joanna Scheuring-Wielgus; (-) Małgorzata Sekuła-Szmajdzińska; (-) Wiesław Szczepański; (-) Andrzej Szejna; (-) Jan Szopiński; (-) Krzysztof Śmiszek; (-) Tadeusz Tomaszewski; (-) Tomasz Trela; (-) Katarzyna Ueberhan; (-) Dariusz Wieczorek; (-) Zdzisław Wolski; (-) Anna Maria Żukowska.

Ustawa

z dnia ... 2021 roku

o zmianie ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym

Art. 1. W ustawie z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 823) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 ust. 2 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu: „2a) gruzińską;”;
- 2) w art. 24 w ust. 1 pkt 2 po lit. m dodaje się lit. n w brzmieniu: „n) jeden przedstawiciel mniejszości gruzińskiej,”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 roku.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel wydania ustawy

Niniejsza nowelizacja ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym ma na celu nadanie obywatelom Polski narodowości gruzińskiej statusu mniejszości narodowej. Art. 2 ust. 1 wyżej wskazanej ustawy jednoznacznie określa warunki, które spełniać powinna mniejszość narodowa. Są to:

- 1) jest mniej liczebna od pozostałej części ludności Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) w sposób istotny odróżnia się od pozostałych obywateli językiem, kulturą lub tradycją;
- 3) dąży do zachowania swojego języka, kultury lub tradycji;
- 4) ma świadomość własnej historycznej wspólnoty narodowej i jest ukierunkowana na jej wyrażanie i ochronę;
- 5) jej przodkowie zamieszkiwali obecne terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od co najmniej 100 lat;
- 6) utożsamia się z narodem zorganizowanym we własnym państwie.

Wszystkie powyższe warunki spełniają obywatele Polski narodowości gruzińskiej. Gruzini zamieszkiwali w Polsce już od XVII w., większa ich migracja miała jednak miejsce w 1921 r. Rok wcześniej z inicjatywy Józefa Piłsudskiego Rzeczpospolita Polska zawarła sojusz z Demokratyczną Republiką Gruzji. Inwazja bolszewicka na Gruzję sprawiła, że gruzińscy oficerowie znaleźli się na emigracji – przede wszystkim w Stambule. Polska bolszewickiej aneksji nie uznała, co więcej, znów z inicjatywy Józefa Piłsudskiego, attachat wojskowy polskiej ambasady w Turcji zaproponował gruzińskim oficerom służbę kontraktową w Wojsku Polskim. Skorzystała z tej oferty ponad setka, a wraz z nimi przybyła do Polski również grupa uchodźców cywilnych. Oficerowie gruzińscy wzięli udział w kampanii wrześniowej, dzieląc los swoich polskich kolegów – zapisali chlubną kartę m.in. w obronie Warszawy (ppłk. Walerian Tewzadze, kawaler orderu Virtuti Militari, był dowódcą północnego odcinka jej obrony), poznali niemieckie obozy jenieckie, służyli w szeregach Armii Krajowej i walczyli w Powstaniu Warszawskim. Niestety, dzielili (a czasem – wyprzedzali) los polskich kolegów również pod okupacją radziecką – często rozstrzeliwano ich od razu po wzięciu do niewoli, wg

imiennych spisów, dziesięciu zginęło w obozie w Kozielsku. Po wojnie to zagrożenie nie ustało – radzieckie organa bezpieczeństwa szukały ich aktywnie przez cały okres stalinowski. W tej sytuacji zmieniali personalia, wyjeżdżali na Ziemię Odzyskane, gdzie wśród samych „nietutejszych” łatwiej było zniknąć, nie zapominając jednak nigdy o swojej narodowości, pochodzeniu i ojczyźnie. Symptomatyczny jest tu właśnie historia ppłka Waleriana Tewzadze, który zmarł w 1985 r. w dolnośląskiej Oleśnicy jako Walery Krzyżanowski. Na jego grobie wyryty jest napis *Jako Gruzin chciałbym być pochowany w Gruzji, ale jestem szczęśliwy, że będę pochowany w ziemi szlachetnego i dzielnego Narodu Polskiego.*

W Muzeum Powstania Warszawskiego stoi pomnik gruzińskich uczestników polskiego podziemia niepodległościowego, który w 2007 r. prezydenci Lech Kaczyński i Michel Saakaszwili odsłanili pomnik ku czci. 22 września 2019 r. na grobie Waleriana Tewzadze kwiaty złożył premier Mateusz Morawiecki.

Współcześnie działające organizacje polskich Gruzinów nawiązują do tych najlepszych tradycji współżycia naszych narodów.

Doskonałe świadectwo polskiej demokracji i niewątpliwą przewagą naszego kraju na arenie międzynarodowej w zakresie ochrony mniejszości narodowych i etnicznych stanowi stosowana konsekwentnie od samego początku zasada, że prawa mniejszości nie są negatywnym instrumentem wzajemnej polityki – obywatele polscy należący do mniejszości cieszą się takim samymi prawami, niezależnie od tego, jaka jest sytuacja mniejszości polskiej w tych krajach (np. Litwa i Białoruś), ani od tego, jakie są wzajemne stosunki polityczne pomiędzy naszymi krajami (np. Rosja). Szanując i chroniąc prawa mniejszości utożsamiających się z państwami niekoniecznie najbardziej przyjaźnie nastawionymi do Rzeczypospolitej Polskiej, tym bardziej jednak należy uszanować i chronić prawa mniejszości pochodzących z państw zaprzyjaźnionych. Trudno o państwo, które traktowałoby nas przyjaźniej od Gruzji.

2. Różnica pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

W zmianie pierwszej w ustawie o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym w art. 2 ust. 2 do listy mniejszości narodowych projektodawcy proponują dodać mniejszość gruzińską. W zmianie drugiej w art. 24 w ust. 1 pkt 2

proponuje się dodać przedstawiciela mniejszości gruzińskiej do Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych.

Zmiany zgodnie z art. 2 wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

3. Przewidywane skutki społeczne, gospodarcze, finansowe i prawne

Według różnych szacunków, społeczność w liczbie od 5,5 tys. do 12,9 tys. osób narodowości gruzińskiej w Polsce uzyska status mniejszości narodowej i będzie miała możliwość przekazywać swoje opinie i uwagi w ramach Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych.

4. Źródła finansowania

Proponowane zmiany nie generują dodatkowych wydatków dla budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego.

5. Założenia projektów podstawowych aktów wykonawczych

Projekt ustawy nie zakłada wydania dodatkowych aktów wykonawczych.

6. Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej

Proponowana ustawa nie jest objęta prawem Unii Europejskiej. Projekt nie wymaga przedstawienia go organom i instytucjom Unii Europejskiej w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia. Zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady 98/415/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz. Urz. WE L 189 z 03.07.1998, str. 42; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 1, t. 1, str. 446) projekt nie wymaga konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym.

7. Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z Konstytucją

W ocenie projektodawców projekt ustawy jest zgodny z Konstytucją RP.

8. Konsultacje społeczne

Projekt nie był poddawany konsultacjom społecznym.

Warszawa, 15 czerwca 2021 r.

BAS-WAPM-1467/21

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. CPS-WP. 020. 186. 4. 2021

Data wpływu 16. 06. 2021

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Katarzyna Kretkowska)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2021 r. poz. 483) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projektodawcy proponują znowelizowanie ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 823), dalej jako „ustawa”. Zmiana w art. 2 ust. 2 ustawy ma na celu uznanie za mniejszość narodową mniejszości gruzińskiej. Zmiana w art. 24 ust. 1 ustawy zmierza do tego, aby w skład Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych wchodził jeden przedstawiciel mniejszości gruzińskiej.

Projektowana ustawa ma wejść w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Materia, której dotyczy projekt, pozostaje poza zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

3. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Projekt nie reguluje kwestii objętych zakresem prawa Unii Europejskiej.

4. Konkluzja

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Autor:

Tomasz Jaroszyński
ekspert ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski

Warszawa, 15 czerwca 2021 r.

BAS-WAPM-1468/21

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Katarzyna Kretkowska) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

Projektodawcy proponują znowelizowanie ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 823), dalej jako „ustawa”. Zmiana w art. 2 ust. 2 ustawy ma na celu uznanie za mniejszość narodową mniejszości gruzińskiej. Zmiana w art. 24 ust. 1 ustawy zmierza do tego, aby w skład Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych wchodził jeden przedstawiciel mniejszości gruzińskiej.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Poselski projekt ustawy **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo UE** w rozumieniu art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu.

Autor:

Tomasz Jaroszyński
ekspert ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Sobolewski

Przemysław Sobolewski

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SP.S. - WP. 020. 186. 5. 2021

Data wpływu 16.06.2021